

WWW.EJILIB.RS

Год. V.

Број 48.

**НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.**

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

УРЕДНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

Протојереј Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 3. децембра 1895.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Ad M. 618. Син. 33. ex 1895.

УРЕДБА

о оспособљењу катихета у средњим школама у опсегу православне српске митрополије карловачке.

§. 1.

Да би се засведочила научна способност и вештина оних, који желе добити место редовног професора-вероучитеља у средњим школама (гимназијама, реалкама и препарандијама) установљује св. архијерејски синод православне српске митрополије карловачке, за опсег целе митрополије једну испитну комисију из пет чланова, која ће кандидате за вероучитељску службу испитивати сходно овој уредби.

§. 2.

Чланове испитне комисије именује св. архијерејски синод, постављајући за такове само она лица из клира, која су засведочила своју научну озбиљност и учитељску вештину.

§. 3.

Председник и потпредседник испитне комисије назначују се одмах при именовану за чланове испитне комисије. Исто тако одређује се одмах при именовану и то, за које се испитне предмете члан именује.

§. 4.

Чланови испитне комисије именују се на три године.

Ако који члан даде оставку или се ма којим другим начином упразни које место у тој комисији, попуниће се оно тим, што ће митрополит-патријарх или његов законити заменик на предлог председника испитне комисије именовати новог члана, као заменика, до прве седнице св. си-

нода, којему ће се то расположења ради саопштити имати.

§. 5.

Ако је неки члан испитне комисије препречен да присуствује неком испиту, доделиће председник испитне комисије његов предмет за испитивање другом ком члану.

§. 7.

Пре приступања к испиту поднеће кандидат молбеницу председнику испитног поверенства снабдевену:

- а) сведоџбом о испиту зрелости у јавној којој гимназији;
- б) сведоџбом о свршеним православним богословским наукама.

§. 7.

Чим се кандидат на начин у §. 6. прописани пријави за испит, извештава председник испитне комисије све чланове о молби кандидатовој и одређује рок за полагање испита, који се држи у Карловцима.

§. 8.

Испит се састоји:

А., из писмене радње, која има да покаже, колико је кандидат вешт у методичком обрађивању питања из круга оних предмета, који се уче у верозаконској обуци у средњим школама, при томе још, колико он сâм за се, без икаква помоћног средства, има готовог и сигурног знања у том кругу;

Б., из усменог испита, којем је смер, да се испитно поверенство увери, да ли кандидат влада у довољној мери целокупним материјалом, који се у средњим школама у верозаконској обуци учи, осим тога, колико је верзиран у питањима средњошколске педагогије и катихетике;

В., из пробног предавања, којим кандидат има да покаже, колико је присвојио начин доброга и лепога предавања.

§. 9.

За писмену радњу одређује се највише један дан.

На писменом испиту добиће кандидат на израду једну задаћу састављену из три питања по предметима, који се у верозаконској обуци уче у нижим разредима средњих школа; дакле ће ући у ту задаћу једно питање из библијске повеснице, било старог, било новог завета, једно из катихизиса, а једно из литургије. На тој за-

даћи може кандидат радити пет сахата. Друга задаћа, у којој ће бити једно питање из догматичког богословља, једно из моралног богословља и једно из црквене повеснице, даје се кандидату после одмора од два сахата. За израду те задаће може кандидат употребити шест сахата. Питања за сваку писмену задаћу установљује испитна комисија непосредно пред писменим испитом. Сви чланови ће прибележити питања, која ће се давати. По том ће бити кандидат позван у дворану за испит и председник ће му саопштити прво питање прве задаће. Чланови испитне комисије се могу тада удалити, а један од њих којег председник означи, свакако остаје да до уговореног рока радњу кандидатову надзирава, после чега ће га други, а овога трећи и т. д. заменити. Онај, који је надзиравао, пре но што преда надзор другом члану, забележиће на самој радњи кандидатовој, од ког до ког доба је надзиравао и да се кандидат није ничим при радњи служио изузимајући свето писмо. Ту изјаву поткрепиће својим потписом.

Када кандидат зажели, да пређе на израду новог питања, објавиће му члан испитне комисије, који се при писменом испиту затече, садржину новог питања. Кад је кандидат са трећим питањем готов или чим је минуо рок, за који се радњом мора бити готов, предаје одмах израду своју члану, који се ту налази, а овај ће је неодложно доставити председнику.

За време писмене радње кандидату се не дозвољава, да се удаљује са места, на којем ради, све дотле, док не буде готов, или не наступи време одмора.

После одмора састаће се испитна комисија и пошто углави питања за другу задаћу поступаће се даље као и код прве задаће.

Свако питање и једне и друге задаће дужан је кандидат израђивати на засебним нумерисаним табацима.

§. 10.

Чим је председник добио израду једне задаће, дужан је одмах доставити пету на оцену члановима испитне комисије, сваком оно питање, које на његов испитни предмет спада.

Чланови оцењивачи ће до осам сахата изјутра идућег дана предати писмено свој суд о решењу појединих питања.

§. 11.

Ако оцена на већину бар питања израђених

у писменој радњи гласи, да израда истих задовољава, приступиће се одмах усменом испиту. У противном случају објавиће се кандидату неуспех његове писмене радње, казаће му се, која питања није на задовољство решио и одредиће му се време, кад ће се моћи по ново пријавити за писмени и даљи део испита.

§. 12.

Усмени испит протеже се:

а) на уверавање о том, да ли је кандидат потпуно проучио библијеку, нарочито пак евангелску повесницу, затим, да ли подиуно влада оним материјалом, који се у средњим школама учи из пространог православног катихизиса, литургије, догматике, моралке и црквене повеснице, при чему ће се поглавита пажња имати обратити на то, да ли је кандидат способен дати таква разјашњења на питања, која у круг тих наука спадају, да истима задовољи траженим и потребним захтевима за оспособљење;

б) на испитивање из хришћанске апологетике, нарочито о оним питањима, која могу занимати умове ученика у средњим школама. Таква су питања: о Богу, бесмртности душе, откривењу, створењу света, јединству рода људског и повесници религија;

в) на испитивање из педагогије и катихетике, особито из оних делова, који стоје у свези са средњошколском обуком;

г) на тумачење недељних и празничних евангелија и апостола.

§. 12.

Непосредно после усменог испита држаће кандидат практично предавање, за које се спремио и које ће саопштити председнику испитне комисије пре писмене радње.

Кад изговори један део или цело то предавање даће му председник ново једно питање, о којем ће кандидат после кратког размишљања одмах предавати, да се види, како је кадар говорити, када се не спреми.

§. 14.

По довршеном практичном предавању кандидат се уклања, а комисија се одмах саветује о успеху испита. При том узимају се у обзир сви делови испита и на основу онога, што је кандидат показао при усменом испиту и практичном предавању, а обзиром на писмену радњу, ствара се закључак, да ли је кандидат са оном

спремом коју је засведочио, способен вршити катихетско звање у средњим школама или не.

§. 15.

О сваком испиту води се испитни записник у којем се мора навести, ко је полагао испит, кад се и на основу чега се за испит пријавио, кад је полагао писмени испит, какве је писмене задаће радио, како их је израдио, кад је полагао усмени испит, како је одговарао из појединих испитних предмета на усменом испиту, какво му је било практично предавање на које спремно питање, а какво на друго питање, за које се није спремио.

§. 16.

Закључак о оспособљењу кандидата ствара се гласањем свих чланова испитне комисије и издржава се, ако су сви чланови једнаког мишљења, речима: „испитна комисија једногласно признаје Н. Н. способним да као катихета може вршити катихетску службу у средњим школама, а ако је само већина чланова, тада ће се на односном месту рећи: „већином гласова“.

§. 17.

Није ли кандидат на усменом испиту одговорио сходно прописаним захтевима из ма којег испитног предмета, комисија ће образложеном одлуком одлучити, да се испит одбија и одредиће одмах и време, кад ће се кандидат моћи за испит пријавити.

§. 18.

Време, до којег ће одбијени кандидат морати чекати са пријавом за испит, одређује се у §-у 19.-ом.

§. 19.

Ако кандидат на првом испиту није задовољно само из једног испитног предмета, одбија се на два месеца; из два предмета, на шест месеци, а из више на годину дана.

§. 20.

У случајевима споменутим §-у 19-ом биће после одређеног рока поправни усмени испит само из оних предмета, из којих кандидат на првом испиту није задовољно.

§. 21.

Не успе ли кандидат на поправном испиту ма из једног само предмета, не може се више припустити испиту.

§. 22.

Чим испитна комисија своје саветовање о ус-

пеху испита сврши, објавиће председник кандидату одлуку испитне комисије, те ако је кандидат у свему задовољно, издаће му се уз прописани биљег, сведоџба; ако пак није, не ће му се сведоџба издати све дотле, док не поправи или не понови испит.

§. 23.

Сведоџба о положеном испиту има садржавати потпуни национале кандидатов и опћу оцену оспособљена сходно речима, установљенима у §-у 16-ом ове уредбе.

§. 24.

Оверовљени пренис сваког испитног записника, доставиће председник испитне комисије митрополиту-патријарху у опће, а на посе и епископу дијецезану дотичног испитаног кандидата.

§. 25.

Док кандидат није стекао овом уредбом прописано оспособљење, дотле може, на основу сведоџбе о положеном испиту зрелости и сведоџбе добивене по окончаном течају богословских наука намештен бити у средњим школама за намесног вероучитеља (суплента).

§. 26.

Ако оспособљени кандидат још није ступио у чин свештенички, биће му дужност да то учини најдаље за годину дана после стеченог оспособљења.

§. 27.

Уредба ова се не протеже на оне катихете,

које је као сталне у средњим школама већ за- текла.

§. 28.

Од дана, кад ступи ова уредба у живот, могу бити стални вероучитељи у средњим школама само они, који су одговорили прописима ове уредбе.

§. 29.

Пристојба за сваки, било редовни, било поновни испит, установљује се у своти од 30 фор. а. вр. и има се уз молбеницу за испит положити председнику испитне комисије, што ће председник на молбеници прибележити.

§. 30.

Пристојба, коју кандидат положи, дели се на једнаке делове између чланова испитне комисије. Путне пак трошкове (кола, жељезницу II. кл., лађу I. кл.) и путне дневнице од 3 фор. на дан, добивају чланови испитне комисије из срп. прав. нар. цркв. клирикалног школског фонда.

§. 31.

Уредба ова ступа у живот 1. јануара 1896. год.

§. 32.

Извршење ове уредбе поверава се митрополиту патријарху српском.

Из седнице св. архијерејског синода, држане у Карловцима 21. септембра (3. октобра) 1895. године.

Георгије с. р.

Патријарх.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

НАДГРОБНО СЛОВО.

Говорио при опелу влаженопочившег Епископа вршачког

Нектарија Димитријевића

Милутин Трбић, парох вршачки, у саборној вршачкој цркви 24. новембра 1895. године.

— Отворите се двери царске, да кроз вас уђе владика наш! . . .

— Окадимо Га кадом мирисавим, па подигнимо главе своје, да их осени свети Његов благослов? . . .

— Додирнимо крилима љубави нам топле жицу светлих жеља, па отпојмо владици нам светом: „Ис пола ети деспота“ . . .

— Отворимо срца своја, да још једном са архипастирских Му усана чујемо мудру реч, реч тако слатку горким овим дневима, тако утешну народноме очају, тако лековиту отвореним ранама на телу нам народњем! . . .

— Гледајмо Га, гледајмо поборника светиња наших, па да нас препоруде и ује-

дине врлине Његове: Његова вера, Његова љубав и Његова нада!...

Но шта ја зборим ту?!... Смутио ме превелики бол, па пред мојим очима душевним још лебде они дивни, величанствени снови, што нас скопчавашу са именом нашега светога владике Нектарија!... Још ми се чини, да Га гледам жива међу нами!...

Али са двери нас не благосиља владика!... Света Му десница непомично почива на слеђеним грудима, а са усана Му мудрословних не слећу више мелеми!...

Добри отац, верни архипастир, будни чувар, снажни заштитник наш — мртав је!..

Ми Га — изгубисмо!...

Звезда што јасним сјајем својим разгањаше мрак грехова и обасјаваше стазу мудрости живота, а себе излагаше громовима туђинским, угасну ево и угашена тоне са земље живота у земљу смрти!...

Застанемо за часак пред светим одром овим, па се запитајмо: Шта смо имали?... Шта губимо?... Шта нас очекује?...

Небо живота је мутно, олтар плаче, гуслар очајава, а на земљи се суши цвеће вере, љубави и наде.

Свега нестаје, што живота даје; оно ходи, што к смрти води!...

Па сред ових тужних дана, кад нам је тако потребна мисао, која ствара, љубав, која се жртвује, осећај, који покреће, моћ, која не троши себе на путу славољубља и себичности, но продире кроз трње и облаке к светилу среће народне и благостања му, — сред тих мучних дана ту стваралачку мисао, ту љубав, ту моћ спуштамо ми у гроб и питамо се: Хоће ли се овај губитак накнадити, хоће ли моћи и кад?!

Па кад се тако питамо и нехотице нам пада суза на одар тај, а мисао нам тоне у поноћ сумње и неизвесности!...

... Па зашт' нас остави владико свети?!...

Или Те понесе тежња к оном свету, где вера освећује, љубав снаја, правда суди и слобода царствује?

Или Ти души дадоше крила сузе народа Твог, па узлећеш Богу правде, да Га молиш за цркву своју, за народ свој?...

Или Свевишњи хтеде да скромност Твоју овенча славом небеском?...

Ти си прешао у царство славе, а сузе

и уздаси, што веју око одра Твог, говоре да си је достојан!...

Па допусти ми, владико свети, да прелистам исписане листове минулих днева твојих, те да Ти венац заслуга Твојих положим на одар самртнички, пред паством Твојом.

Тужни зборе!

Пред нама је поглавица овоепархијске цркве српско-православне, високопреосвећени Епископ наш Нектарије Димитријевић, на самртничкоме одру свом.

Родио се у Великом Гају 25. јунија 1839. године. На крштењу добио је име Никола, а кум му беше *Никола Маленица*, спахија велико-гајски, на чијем добру отац покојника нашег, *Петар*, беше управитељ.

Свршивши основну школу и доњу гимназију у Вел. Бечкерек у а горњу по том у Винковцима, ода се, покојник наш, на правне науке, те на бечкоме универзитету положи два државна испита правничка. За тим свршив и богословске науке у Вршцу, био је професором на истоме заводу, а 4-ог септембра 1865, ступи у монашки чин у манастиру Месићу, где добије име *Нектарије*. — После 10 година, а наине 12. јануара 1875. буде произведен, као већ настојатељ манастира Месића, за архимандрита.

Као настојатељ Месића подигао је Он благостање те свете обитељи, како ни један пре Њега. — Он беше од оних ретких манастирских настојатеља, који и своју личну удобност и свој лични интерес жртвују напретку поверених им добара.

Године 1887. јануара 27, након синодалнога избора, буде посвећен за Епископа, и као такав заузео је Епископску столицу Епархије вршачке.

Епископски двор Његовим заузимањем и сопственим трошком постаде велељепна палата са новом оградом и са унутарњим наментајем, какав се ретко и по престоичким палатама налази.

Но Он не размишљаше само о благостању двора свог. — Епархија Његова беше Његов дом, Он глава дому том, а паства Му — деца духовна. Он размишљаше о напретку своје Епархије, укидајући, што беше неумесно, а издајући мудре и кори-

ене наредбе. Управа му беше строга, али и праведна, делаће брзо и савесно, а руку беше чистих и чисте савести.

По природи својој беше Он правдољубив — Појмио је свој позив, делао је по своме уверењу, не тражећи славе, не пре-зајући од осуде, јер знађаше, да и слава и осуда долазе из једног пехара несталних земаљских славопојаца.

Беше Он и руку дарежљивих. — Чинио је добра где је и колико је могао, али баш с тога, што је по урођеној скромности својој избегавао јавне славопоје, пису продрла у јавност добротинства Његова, но остадоше сакривена у срцу оних, који му благодарност дугују, као што се оно крије бисер у морским дубинама.

Од добротинства познатих доста је павести, да је Његовом иницијативом основан фонд за одевање сиромашних ученика и ученица вршачких, на коју целъ прилагаше Он годишње по 100 форината. — Неколико ученика и ученица свршило је своје науке Његовом новчаном потпором, и у последње време решио се био да купом једне куће за стан овдашњим протопрезвитерима уштеди црквеној општини плаћање станарине.

Али каквих је још лених замисли за-сновао у души својој племенитој и колико би још добра учинио цркви и народу своме, — то је питање, које нас сада пуни тугом и очајањем! . . .

Живот врлога овог покојника књига је

отворена Као човек — частан, благ и мило-стив; као монах — чист, свет и уздржљив; као поглавица цркве савестан, строг и пра-ведан; као њезин поборник — енергичан и неустрашим; као учењак — повучен и скроман.

Такав ето беше архинастир наш, Нектарије Димитријевић.

Па сада, да ли да престанем? . . .

Боли ме, љубљени владико наш, боли ме, да завршим говор овај, јавну захвал-ницу ову пастве Ти захвалне, свештенства Ти оданог, боли ме, јер ми срце цена по-мисао, да ће се након ових мојих речи спу-стити тело своје у вечни мрак, а ја бих желио да Те дуже гледам и да са одра Твога снимам врлине, што човека човеком чине. — Боли ме, да након онога говора нестане срца, које нас љубљаше, те да нас нигда више не огрије жаром милоште своје! . . .

Али божја је воља света, божја је про-мисао да тако буде, а тело је слабије од духа, земља од пеба времено од вечного.

Па кад се већ растати морамо, а Ти ми бар допусти, митроношче свети, да на растанку овом тужном измолим милости Тво-је за цркву православну, за народ српски!

Моли се творцу, моли му се, да очува православље, да оенажи Српство, да оствари твоје снове и наше!

А ми Ти на растанку овом временом, до виђења у вечности, кличемо; *Вечна Ти памјати и — слава Ти!* . . .

О МИЛОСТИЊИ.

ПО УЧЕЊУ Св. ОТАЦА ЈОВАНА ЗЛАТОУСТОГА И ДРУГИХ.

(Свршетак)

„Милостиња се чини не само новцем, већ и делима, говори св. Јован Златоусти. Човек чини милостиње и заузимањел за друге. Шта више и то је много пута још више и од самог новца. Можеш ли новцем указати помоћи? То онда не оклевај. Можеш ли заузимањем за другога? Онда не-мој говорити да немаш новаца, јер то ништа не вреди, него буди расположен, па се заузми својски, као кад би и сам

давао новаца. И то значи веома много. Можеш ли услугом? Учини и то. Јесили лекар? То се онда брине о болнима, и то много значи. Можеш ли саветом? То је још много важније и више од свега. Има награде и за речи, па шта више и за саме уздахе. И о том говори праведни Јов: *Ја сам о сваком плакао, који беше у злу, и уздисао сам о сваком видећи га у бедн.* (Јов. 30. 25.) Много пута једна само је-

дина реч може да подигне онога, који је уморен бригама. И њезина моћ није ништа мање од силе новца. Онај, који је човекољубив и милостива срца, ако има новаца, даће својевољно невољнима; ако види човека у беди, плакаће и проливаће сузе за њим; ако сретне угњетена, заузимаће се за њ; ако нађе бедна пружиће му руку помоћи. И због тога што он има толико прикуљена блага — човекољубиву и пуну милосрђа душу, дознаће он од ње за све оно, што је потребно ближњима његовим и задобиће све оне награде, које је припремио за нас Господ.“

Милостињу смо дужни чинити свима без разлике, не распитујући шта су они, који просе. „Кад ма кога видимо у несрећи, говори св. Јован Златоусти, пружимо му одмах руку помоћи. Но шта, питаш ти, ако је он порочан и нечестит? Послушај само шта говори сам Христос: *не судиш, да не осуђени будеш.* (Мат. 7. 1.) Ти чини милостиње ради Бога. Но шта ја говорим? Па кад би и самог језичника видели у невољи, и њему треба указати добра, и у опште свакоме човеку, који се налази у несретним приликама. А колико треба тек онда верному?! Тек је она права и истинита милостиња, која се указује грешницима и онима, који су са свим пали. Милосрђе се у том и састоји, да будемо милостиви не само према онима, који су праведни, него и према онима који су згрешили. Кад видиш да неко страда, не мој распитивати о њему ништа; јер он има већ права у томе, што страдава. Он је божји, ма он био и сам језичник, ма он био и сам Јудеј. Он је додуше неверник али је њему потребна помоћ. Милостиња се баш ради тога и назива милостињом, што треба да се указује и недостојнима. Когод је у истини милостив, тај је милостив и према неправеднику и грешнику, јер је њима врло потребна милост. Таким начином ћемо подражавати Богу, ако узбудемо чинили милостиње и овима, који су зли. Јадник има само једну једину заштиту — немаштину и нужду. Ништа више немој истраживати о њему. Па и ако би био он сам порочан и грешан, а нема пасушна хлеба, не осврћи се на његов

порок и грех, већ му утоли глад. Тако је заповедао и сам Христос: *да будеш синови оца свога, који је на небесима,* говори он, *јер он заповеда своје сунцу, те обасјава и зле и добре, и даје дажд и праведнима и неправеднима* (Мат. 5. 45.) Онај, који је милостива и племенита срца, тај је као оно тихо пристаниште, за све невољнике и паћенике. А пристаниште прима све без разлике, који претрпе бродолом, и спасава их од опасности били они зли или добри, били они верни или неверни. Тако исто и ти, кад видиш човека на земљи, кога је оборила невоља, немој размишљавати и истраживати, већ гледај помажи невољнику. Ми нисмо постављени за судије, те да пресуђујмо о животу других, јер да смо постављени, те не би никоме чинили милостиње. Кад год се молиш Богу, зар не збориш свагда у молитви: *Господе не помени грехе моје.* (Пс. 24. 7.)? Тако исто мисли и о бедном, па ма он био и највећи грешник, те немој спомињати грехе његове. Сада је време чињења добра, а не строга суда, — милости, а не осуђивања. Зар ти само за оно, што невољни примају од тебе, Бог даје награде? Не — него за твоје распложење душевно, за твоје милосрђе, за твоје велико човекољубље, за твоју доброту. Ако свега тога будеш имао, добићеш и ти сва блага. Кад дакле знамо све то, онда ћемо бити усрднији у чињењу милостиње, и нећемо говорити, да је овај порочан а онај недостојан добročинства, овај низак а онај опет презрен итд. Ми не треба да гледамо на положај онога, који је у невољи, већ само на невољу. Јер кад би он и био недостојан, порочан и низак и презрен, Христос ти то уписује у награду исто тако, као кад би он сам добио милостиње посредством њега. Да ми одишта не треба да гледамо на положај оних, којима чинимо добročинства, то послушајмо само, шта нам говори Господ: *јер огладнел и дасте ми јести;* а за тим кад га ученици запиташе: *кад те видесмо гладна и наранисмо те,* одговорио им је он: *кад учинисте једноме од ове моје најмање браће, мени учинисте* (Мат. 25. 35—40). Према томе онда, ништа нам неостаје за изговарање, ако не чинимо милостиње.

„Милостиња нам не спрема само царсто небесно, говори св. Јован Златоусти, него нам даје и у садашњем животу безбедност и сигурност. Ко је рекао то? То је рекао сам онај, који је и властан да учини то. Јер онај, који даје од свога имања, говори он: *што пушта ће толико да прими у данашњем животу и животи ће вечни наследити* (Мат. 19 22.) Не може бити, у истини не може бити да онај дом, који је утврђен на милостињи, претрпи ма какову невољу; а ако га и снађе, то је само за време, и то му служи на добро његово. То постаје најбољим оружјем и штитом за такав дом. Послушај само, шта говори ђаво о Јову: *нисли ли га ти оградити и кућу његову и све што има свуда наоколо* (Јов. 1. 10.) Оградио си га и ја не смем приступити к њему. За што? О том почуј, како говори сам Јов: *око бејаш слезицу и нога хрому, ја сам био отац убогима* (Јов. 29. 15 16) И пак говориш, Јов је ето претрпео беду. Но та је беда постала за-њ узроком многих блага; дво-струког имања, боље награде, веће славе, сјајних венаца. Његова светска и духовна се блага умножила. Он је остао био без деце, али му их и опет Бог даровао, и ако не ону исту, а оно другу у место њих. Но и њих ће примити у паручје на дан општега васкрса.“

Онај, који је милостива срца, тај је већ и у овом животу у слави. „Нико није толико знаменит и славан, говори св. Јован Златоусти као што је човек, који је милостива срца. Милостива човека свако узноси и диви му се, сматрајући га за добра оца и прибежиште свију. За то се постарај да буде много таквих, којима си ти чинио добра. Нека сви говоре о теби: он је овог и овог избавио из невоље, он је спасао оног и оног од опасности, овај би пропао само да му није он по милости божјој притекао у помоћ, овај би умро од болести, да га није он лечио и надгледао; овог је спасао од клеветања, оног је странца примио у свој дом, угостио га је и оденуо га је. Такви гласови много више вреде и од неизмерног богатства и силна блага. И што је још много важније од свега тога, јесте то, што таква до-

бројинства свагда прати небески благослов божји. Нека само један рекне о теби: он ми је помагао да удам своју ћерку, други: он се постарао, да уведем сина свога међу људе, трећи: он ме је спасао од пронасти, — па већ то врло много значи. Такове речи су много боље од злаћаних венаца, а оне су као оно безбројни проповедници, који разносе славу тога човекољубља по целоме граду. Такове су речи много пријатније и много слађе и од радосног гласа весника, који долази у град пре војводе да објави победу. Такове су речи — спаситељ добродетел, покровитељ -- имена, која су својствена самому Богу.

А колико ћемо помоћи имати од бедних којима чинимо сада милостиње, и колика их само велика слава очекује на дан страшнога суда Господњег, о том говори врло лепо преподобни Јеврем Сириин овако: На страшни и трепетни дан свеопштег суда, имаћеш врло велике помоћи, — ако си био овде доле на земљи милостива и племенита срца према невољцима. Одлучни заштитници твоји пред Христом ће бити они невољници, које си ти овде нахранио, према којима си био милостива срца, које си одевао и чувао од опасности. Прекрасни и одлични ће бити ходатаји за тебе — мила браћа Христова: убоги, бедни, удовице, страни, усамљени, одбачени, слепи, заробљени, болесни, хроми, — којима си ти добра чинио. Онде ће ти бити они твоји велики заступници, велики помоћници, велики добротвори, показаће све Господу, шта си им дао, чиме си их нахранио, како си их тешио, у чему си им служио. Онде ће ти бити они, као браћа Христова, и твоја мила браћа. Јер кад један брат царев има таку велику силу у заступању пред братом својим — царем; то зар онда неће бити много силније заступаство, где се заузме тако много браћа? А што ће Христос на онај страшни дан суда назвати невољнике браћом својом, то почујмо шта ће он рећи тада праведницима, који ће му стојати с десне стране, и одмах ћемо разумети. *Јер кад учинисте једноме од најмање браће моје, мени учинисте.* (Мат. 25 40.) А кад рекне то, он ће без сумње показати на оне мале, који му стоје с

десне стране и седе крај ногу његових. Који ли је толико достојан, толико блажен, да би се назвао братом Христовим у онај страшни час, кад ће се ужаснути и затрентити и сви Анђели и људи? Зар није за тебе таково име много више од свега блага, свега богатства, свију злаћаних венаца? Ко су дакле такви, да им се дивимо? Ко су дакле такви, да их хвалимо? Ко су дакле такви, да им позавидимо? Ко су ти, који ће на тај страшни дан и у тај ужасни час, што доводи свакога у трепет, прећи Христу смело, слободно и без бојазни, као опу своме и искреном другу свому, тврдо уверени и знајући, да ће их он примити као синове и искрену браћу своју ради тога, што су му верно служили и сачували заповеди његове? Који је онај пресрећни и преблажени, кога ће Господ Исус Христос, седећи на свому царском престолу, примити га и предусрети га радосна лица, задовољна погледа и пријатна дочека, дочекати га очинском искреношћу, привући га у топли загрљај свој, љубити га и ласкати му као милом сину своме, који му се после многог и дугог времена повратио из туђине, и рећи му овако: угодан ми је долазак твој, верни и добри друже мој; угодан ми је долазак твој, хранитељу мој и покровитељу мој. Благодарим ти за добро расположење твоје и нећу никада заборавити љубави твоје. Сећаћу се свагда, колико си ми само добра чинио ти. Сећаћу се, како си ме само тешио ти. За тим говорећи му тако, ухватиће га за руку и поставиће га на средини испред читавог оног грдног скупа, испред Анђела и Арханђела, испред свију Начала и Власти, испред пророка и праведника, испред апостола и преподобних, и показујући руком на њега, рећиће гласно: ево овај човек, кад год ме је видео гладна, он ме је нахранио; кад год ме је видео жедна, он ме је напојио; кад год ме је видео дрхћућа од зиме, он ме је заоденуо; кад год ме је видео страна, он ме је примио у

дом; кад год ме је видео болна, он ме је неговао; кад год ме је уводио у дом свој он ми је свагда прао ноге моје, испирао је ране моје, тешио ме је на одру свом; кад год ми је отварао двери дома свога, он ме је свагда предусретао радосно, усрдно ме је тешио; кад год ме је видео у беди он ме је избављао из ње; кад год ме налазио у тавници, он ме је искупљао. За то му ето ја и говорим: *добра слуго, добри и верни, у малом био си ми веран, над многим ћу те поставити: ући у радост господара свога.* (Мат. 25. 21.), наслађуј се утехама раја мога, ући у царство Господа твога, ући у живот вечни. И неће само то рећи Господ Исус Христос онима, који су му угодили и верно послужили, већ ће их понудити, да заузму места, и он ће их сам служити.

Да би се и ми могли наслађавати таквом славом, таквом почашћу и радосћу, то будимо свагда милостиви и човекољубиви према беднима и невољнима, бринимо се и помажимо онима, који се налазе у невољи. Као што дрво, кад се засади у добру земљу, донаша сваке године обично рода, тако ће исто и дела милосрђа, не само сваке године, већ и сваки дан доносити нам обилно духовних плодова; слободу пред Богом, опроштај грехова, друштво Анђела, чисту савест, радост духовног славља, непоколебиву наду, небеска блага која је припремио Бог за оне, који га љубе и који са радосним и пламеном душом очекују милостиви долазак његов, кога дај Боже да се удостојимо сви ми, прожививши угодно данашњи живот свој, а тако исто да дочекамо и вечну радост оних који се спасе благодаћу и милошћу истинитог Бога и Спаситеља нашег Исуса Христа, коме нека је слава и држава, заједно са Оцем и св. његовим Духом у све векове. Амин.

С руског превео

Александар Турџић.

парох.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

О ПОЈАВИ УМРЛИХ

по Чокеу

(Свршетак)

А то сједињење биће, кад буде опће васкресење мртвих свршетком овога свијета, т. ј. у доба за које знаде само Бог. Тада ће се срушити све оно, што саставља видљиви свијет а устројиће се нови свијет, који ће вечно трајати, (II. Петр. 3. 7. 13.) Људска ће тјелеса, као и све остало у свијету, добити нову природу, биће као *одухотворена* (I. Кор. 15. 42. и даље) постаће *нераспадљивима* (Гете.) Може ли дакле бити говора о појави душа умрлих прије опћег васкресења у неком новом тијелу, које би било слично пређашњем у гробу иструхлом? Ето св Писмо нас учи и св. наша православна црква то учење тумачећи нам, тврди да не може. А ако би се при свем том нашло људи, које би и поред овог учења цркве наше и св. Писма, ипак тврдили и учили о појави душа умрлих, онда треба да знамо да је то њихово учење просто лудовање и утварање, и ти се онда таким својим тобожњим откривењем, о којем св. писмо не говори ни ријечи, стављају у ред презирања достојних лажних учитеља и сажалена вриједних тумарала.

Друго, па и сам наш разум, и он нам не ће дати да друкчије мислимо, но што је то Христос доказао својом убједљивом ријечи Кад се једном сви народи оразуме, кад се једном код свију народа свијест пробуди т. ј. кад једном људство почне мирније и равнодушније да размишља, одбаци ће празно уображење о утварама и духовима, као бапске басне од којих је св. Павле чувао свога ученика Тимо теја. Сви просвјећени народи сматрају овака уображена за несмисао и будалаштину, и називају их простим сујевјерјем, које у човјеку обесвећује достојанство најсавршенијег бића.

Јер какав би појам могли ми имати о неограниченој премудрости божјој, кад би вјеровали, да Бог душама пошаље смрти није одредило узвишенији позив, него да оне од времена на вријеме уплаше ноћу какво старо плашљиво чељаде, или каквог сиромашног неразумног човјека? — Шта, па зар бесмртна душа с оне стране гроба, нема важнијег и пречег посла, него да буде баук и страшило про-

стих непросвјећених људи? — Не, не, таке представе и таки појмови у колико су нескладни у толико су још више недостојни Божанства, које све љуби и све мудро уређује. Оно хоће, да га ми упознамо у његовој најузвишенијој премудрости. и зато је одредило душама умрлих много озбиљнији и узвишенији дјелокруг, него што су ноћне неподопштине и аветињска страшила, као што неразумна свјетина мисли у свом наивном уображену.

Па и све за истину издате басне и приче о појави душа, пуне су бесмисла и будалаштине. Измислители таких прича својим уображењем виде душе умрлих не само у неком новом тијелу, него шта више и у новом одијелу, већ како је обичај да се у ком крају носи. — Нико још није видјео обнажена духа Јер ако се душе људске могу видјети, онда да ли и одијело што га овдје на земљи носимо, има душе да се заједно појављује? Или ко прави духовима одијело пошље смрти, по кроју и боји, како је покојник имао обичај да носи?

Треће, да запитамо и искуство знаде ли оно што гођ о појави душа пошље смрти? Али зар и искуство може што друго да каже, него што је рекао сам Исус, и него што нам разум говори? Само незналице, само сурови непросвећени народи, само живчано болесни људи или страшљивци, само људи са врло живом уобразиљом имају и имали су од искони посла са баснама и причама о утварама, вјештицама вукодлацима и духовима и другим ноћним приказима; али никад умни просвјећени народи; никад увиђавни, искусни и одважни људи.

Нека је далеко од нас свако нехришћанско, науци Христа Спаситеља противно вјеровање о појави мртваца, о утварама, о вјештицама, вукодлацима, вампирима или како их још називају усијане фантасије! Нека је далеко од нас оваково нехришћанско вјеровање, које је као сујевјерје преласком простог народа јудејског и незабожачког, пренесено с њима заједно у Хришћанство.

Није довољно, да ослободимо само себе од тог лажног уображења и вјеровања, које вријећа саму светост божју, него прије свега треба

да се бринемо, како да и њезну и невину дјечицу сачувамо од тога, јер дјеца при неразвијеном своме разуму и при живахном уображењу радо слушају и лако примају оваке приче, јер им се допадају. Што се у дјетињи мозак утисне, то се из човјечијег тешко истискује. С тога треба и морамо да добро бдијемо, да нам дјецу неразумна и врло често сујевјерна служинчад не плаше са појавом тих уображених духова. Треба да пазимо, да нам се дјеца не плаше оним што нити су видјела нити ће икад видјети. Ова плашња, која рђаво дјелује на живце дјечије, иначе је сигуран извор многих горких часова, о чем се је скоро сваки освједочио из свог сопственог искуства.

Нека је дакле далеко од нас свако сујевјерје, ма од куд оно долазило.

Та Србин је био увек слободна духа, здрава и бистра ума и висока погледа, па зар да се таки Србин даде заводити, за којекаквим неоснованим и глупим, слободна духа и здрава разума недостојним уображењима? Зар онај Србин, који је био свагда подобан, да отворено погледа смрти у очи, зар, велим тај Србин, да се плаши нечега чега и нема? Зар је онај здрави и бистри разум Србинов данас тако оболио и заглашио, да ће одмах повјеровати, које каквим глупим измишљотинама бесавјесних и покварених људских изрода, који да би лакше извели своје гадне и безбожне смјерове, и своја злочиначка дјела проглашује да се ноћу појављује, дух овог или онога покојника, те да иде по кућама и другим стдњима. А међу тим тај дух нико други није него баш главом они зликовци, који су први пронијели таку гадну бесмислицу. Па зар да дозволимо, да на зло употријебе нашу лаковјерност; зар да дозволимо да се окористе нашим сујевјерјем? Па зар да дозволимо да ти бесавјесни и покварени људи на рачун нашег сујевјерја, нашег кукавичлука украдају нам наше имање, а све на рачун, да то чини душа невиног покојника? Та зар може ко гођ да повјерује бестидним и блудним женама, које да би прикриле своје блудно живљење износе, да им долази покојник који се повампирио — И још таквих неподобштина, које срамоте достојанство човјеково и које је стидно овдје и спомињати. Па све и кад би била истина као што није, да се дух неког покојника појављује, има ли смисла, бојати се тога

духа? Шта нам може тај дух? Зар да се бојимо тога духа онога, кога се нијесмо бојали док је с нама овдје живјео? Зар да се бојимо духа онога кога смо овдје вољели и љубили? И зар да нам нешто учини дух онога, који нас је овдје волио и љубио? Ако је истина да се некоме привиђа и да га пригони дух некога покојника, онда знајмо, да истога не прогони дух тога покојника, него његова сопствена *нечиста савјест*. Али онда и то треба знати, да је тај исти, — кога гони душа или дух некога покојника, односно његова сопствена савјест — да је тај, велим морао за живота тога покојника учинити му нешто, зашто је донста и заслужио да му се душа истог (покојника) појављује и да га гони, али човјеку чисте савјести нити ће се кад гођ што привидјети, нити ће га прогонити и мучити његова савјест, а још мање душа кога мртваца.

Па сад доста о том.

Као што је божанствени Спаситељ чувао и дврћао своје ученике од сујевјерног страха исто је такодушност сваког правог Хришћанина, да угушује и искорењује сујевјерје гдје га гођ нађе и примјети, да би сваки постао мудрији, неутрашивији, истинитији и чистији, и да би се ослободио сваки од талог заблуде, те да би се могао уздићи свевишњему и вјечному духу истине светлости и живота

Ти само љубави иштеш од нас, о Боже љубави, а не страха ропског. Ти не ћеш да нас плашиш душама оних, које си нам заповедио у овом животу, да их љубимо. — Ти си, о Премудри, о Превјечни, управљао од вјечности судбином нашом и од вјечности одредио си путе наше и припремио, куда ћемо поћи кад нас смрт растави од љуске земаљске. Наше ће душе тамо поћи куд их Ти позовеш о премилостиви Оче наш, а Ти их нећеш звати у пропаст.

Ти си застро од наших очију лице вјечности непрогледном копреном. Ми нећемо ни да покушамо, да неком смионом, дрском а некорисном пропшношћу скинемо ту копрену. За нас је и то среће доста, да не знамо оно, што немојемо знати. Кад једном смрт дође, она ће нам смијешећи се скинути копрену и ми ћемо видјети чудеса вјечности и тамо опет се састати са нашим милима и драгима и гледати Твоје лице, о свемогући, свезнајући премудри, премилостиви и преблаги Боже наш.

Прерадио Ј. Воркапић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Високопреосвећени г. епископ пакрачки **Мирон Николић**) стигао је у Карловце у прошли уторак, брзим возом из Јутра. Високопреосвећени г. Мирон присуствовао је прошле недеље седницама Митрополијског Црквеног Савета.

(Патријарашки мандатар у Вршцу), високопреч. г. архимандрит *Гаврило Змањковић*, отпутовао је на своје ново одређење у Вршац, брзим возом у прошли уторак.

(Одложен састанак анкете). Састанак анкете за састављање и штампање вероучевних књига за основне и средње школе, сазван за 11. (23.) децембар о. г., одложен је са постојећих разлога на неизвесно време.

(Архиђецезална конзисторија) под председништвом Његове Светости, преузв. г. Патријарха Георгија, у седници својој од 14. (26.) новембра о. г. решила је и ове предмете: поводом одлука св. архијерејског Синода од 23. септембра (5. октобра) о. г. бр. 47. и 48., којима је уставовљен образац матица крштених, венчаних и умрлих, као и образац брачних извешћа за целу срп. правосл. митрополију карловачку, који се имају што пре, а свакако са 1. јануаром 1896 г. у живот увести, — наложено је подручним парохијским звањима да се у будуће, а најдаље од 1. јануара 1896 имају исти новоустановљени образци званично употребљавати, а парохијска звања и епископске црквене општине позване су, да се ради набавке новоустановљених образаца *имају обраћати једино српској манастирској штампарији у Карловцима*, којој је штампање образаца наређено. Услед одлуке св. архијерејског Синода у питању припадности јеромонаха Мирона Милановића, наложено је управи манастира Крушедола, да истог јеромонаха одпреми у свој постриг, манастир Ораховицу односно надлежном му дијецезану у Пакрацу, и о том своје извешће овамо поднесе. — Решено је наредбу вис. кр. зем. владе одела за богоштовље и јавну наставу од 12. новембра 1895. бр. 12. 200, којом се препоручује односно на доцњују неке установе наредбе од 3. (15.) децембра 1893. год. бр. 8940. о једноличном поступку са сектом назарена и бантиста у краљевинама Хрватској и Славонији, — прештампати у 150 примерака, на трошак епархијског фонда, и доставити

подручном парохијском свештенству, а уједно један примерак са свима овопредметним списима уступити конзисторијалноме фишкалу, да проучивши исту наредбу поднесе у своје време извештај о томе, у колико би поновном представком на вис. владу требало ову молити, да у истој наредби потребне измене односно допуне учини. — Поводом дописа вис. саборског одбора, да је Његово Величанство благоизволило најмилостивије потврдити срп. правосл. народно-црквеним сабором 18. (30.) новем. 1892 г. сачињену мировинску уредбу за удовице и сиротну децу срп. правосл. свештенства у опсегу српске митрополије карловачке, те услед позива вис. саборског одбора, да ова конзисторија учини одмах сходно расположење, да се што пре књиговодству срп. правосл. народно-црквених фондова и заклада доставе именик, исказ и подаци односно световног свештенства, као будућих чланова мировинског фонда за удовице и сиротну децу свештеничку, — наложено је президијалним већ путем окружних протопрезвитерима, да најдаље до 1. децембра о. г. у два равногласна примерка поднесу овамо захтеване именике, исказе и податке, који осим обичних персоналија имају садржавати још и то, колику мировину жели дотични осигурати за своју супругу односно за своју децу (§§ 4. и 5. I. уредбе); уз то се дотични свештеници по § 27. прелазних одређења уредбе имају одмах изјаснити односно имају молити, за које време желе, да им се дозволи уплата улога преко прописаног редовног времена. Пошто ће се пак улози и оброци почети уплаћивати са 1. јануаром 1896 г., имају се односни именици, искази и подаци већ до 1. децембра о. г. овамо поднети, како би књиговодство нар. цркв. фондова и заклада сходно горепомнутој наредби саборског одбора одмерене улога, односно индивидуалне прописе обавило тако, да би се исти одмах по том саопћити могли дотичницима ради благовременог подношења евентуалних примедба и приговора на исправак прописа. — Узето је на повољно знање да је висока кр. зем. влада, одел за богоштовље и наставу наредбом својом од 25. октобра о. г. бр. 13. 988 упузденом на све кр. жунањске области и градска поглаварства, нове учевне књиге: „Часловац“ Мите Нешковића и „Малу Катавасију“ српске манастирске штампарије, на предлог

српског народног црквеног Школског Савета у Карловцима, почињући од 1895/6 школске године одобрила за употребу у српским аутономним школама. — За нову трогодишњу перијоду именован је за члана школског одбора у Иригу, као заступник православне вероисповести, тамошњи парох протојереј Василије Николајевић. — Јеромонах И. Сп. постављен је за администратора парохије у Визићу, а досадањи тамо администратор јеромонах Н. В. упућен је у манастир Дившу (Бишшу). — Решено је расписати стечај на упражњену парохију у Визићу. — Решено је расписати стечај за личног помоћника пароху Ж. Т. у Добановцима. — На молбу оболелог пароха Ст. Ш. у Ст. Пазуви додељен му је, ради непомагања у парохијским дужностима, јеромонах Арсеније Јеремић. — Избору системизованог парохијског помоћника у Митровици припуштени су: јереј Ђорђе Коларовић, парох у Вел. Радицима; јереј Григорије А. Николић, протопресвитерски помоћник; јереј Драгомир Радошевић администратор парохије у Стејановцима и јереј Милivoј Борић, лични помоћник у Кузмину. Јереј П. Н. искључен је из кандидације. — У претрес узете су многе бракоразводне парнице, а донешене су четири пресуде, и то три за одржање, а једна за развод брака.

(Радња епархијских власти у Новом Саду.) *1. Епарх. конзисторија бачка у Нов. Саду* одржала је дана 27. нов. (9. дец.) о. г. под председништвом Његовог Високопреосвештенства Епископа Дијецезана своју седницу, у којој су решени ови предмети: Извештај управе епархије вршачке о смрти епископа Нектарија узет је с тугом и уз усклик „слава му!“ на знање и окр. протопресвитери, а путем ових и парох. свештенство упућено, да блаженопочившег епископа у диптихон уведу. — Узет је на знање извештај председавајућег госп. Епископа Дијецезана, да је архимандрита Анатолија Јанковића за члана епар. конзисторије на упражњено једно место супституисао. — Узети су на знање одписи високог кр. уг. министарства просвете, по гласу којих је јереју П. К. пароху Ст. К. 60 фор. удовој С. П. у Ч 30 фор. и свештеничким сирочадима Ј. Д. из Б. и М. Б. из Гл. по 30 фор. у име државне припомоћи подарено, о чему ће се сви, којих се тиче, известити. — Према министарској дозволи упућено је српско-правосл. парохијско знање у Ст. Ф. да учињену погрешку у протоколу крштених од 1877 год. исправи. — На молбу високог министарства позваће се парохијско свештенство, да упозори народ, да ће се сребрни двадесетаци и бакарни четвртаци (бугери) још само до 31. децембра о. г. на

држ. благајнама примати и да после тога исти новац сасвим испада из промета. — Објавиће се парох. свештенству, да се од 1. јануара 1896. имају увести у живот св. Синодом установљени обрасци матица крштених, венчаних и умрлих као и брачних извешћа, штампање којих је поверено манастир. штампарији, одкуда се једино набавити могу и имају. — Узет је на знање отпис всл. Саборског одбора, да је новопостављеном конз. бележнику ове епархије плаћу у течај ставио. — Узет је на знање отпис всл. Саборског одбора, којим се јавља, да је миров. уредба за свештеничке удовице и сироту децу у опсегу ове митрополије санкционисана и да у живот ступа 1. јануара 1896., те је под једним узето на знање прецидијално расположење о уведењу у живот исте уредбе у овој епархији. — Узет је на знање отпис всл. Саб. одбора, по којем је срп. православ. цркв. општини брестовачкој 150 фор. годишње припомоћи на издржавање тамошњег пароха из јерарх. фонда одобрено. — Узет је на знање извештај конз. комисије за стечајне испите, да су јереј Ж. П. катихета у С. и В. В. лични помоћник у К. стечајни испит с добрим успехом положили. — Узет је на знање извештај бележников, да је Његово Високопреосвештенство Госп. Епископ Дијецезан, на пријаву срп. правосл. цркв. општине у Ст. В. одмах код кр. уг. министарства унутрашњих послова затражио отклончење раскопавања тамошњег гробља, које истом гробљу прети услед новопроектираног канала. — Одобрен је избор платонеумских питомаца у Сомбору — Јеромонах И. М. бивши администратор парохије у Гл. одбијен је са својом молбом у погледу наводно ускраћене му по предшаственику јером. В. Ч. плаће за месец јуни о. г. — На упражњено место протопрезв. капелана у Н. С. расписаће се поново стечај. — Наређено је, парохијалном звању у Н. С. да накнадно напише циркуларни протокол, којег до сад није било. — Тужба црквене општине у Б. против тамошњег пароха због наплаћивања за изводе из цркв. протокола издата је истом пароху за изјасњење. — Поводом тромесечних извештаја окр. протопресвитера о проповедању парох. свештенства — подељен је неким немарним свештеницима укор с претњом на новчану глобу односно епитимију. — Јереју Д. Ј. пароху у М. подељена је опомена због нетачног тумачења неких хришћанско — наравствених питања. — Истом је јереју дато сходно упутство, кога се има придржавати приликом привођења неправославних особа у православље. — Укинута је решење цркв. одбора у С. којим се склопана плата са упражњеним тамошњим парохијским местом по истеку

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

интеркалара раздељује на равне делове међу остало свештенство, и наређено, да се до сталног попуњавања тога места сва плата издаје администратору исте парохије. Уједно је позвана општина, да за равне стечаја нужну пристојбу припошље. — Молба јереја Б. П. пароха у Н.-С. ради праведније поделе парохије издато је предходно окр. проти у Н. С. на изјасњење. — Дозвољено је цркв. општини у Г. да тамо један дрвени крет подићи може. — Парохијском звању у Т. дато је сходно упутство, кога му се ваља придржавати па да може задобити министарску дозволу за нужну исправку у тамошњем протоколу крштених. — На молбу црквене општине у С., да се на новоустановљено ђаконско место стечај распише, известиће се иста, да ће се то учинити када општина подигне плату с тим местом скончану бар на 600 фор. — Дозвољено је цркв. општини у Ф. да ново гробље осветити и отворити може.

(Освећење цркве Сечујске). У некадашњој престолници патријарха Арсенија III. Чарнојевића, у Дуна-Сечују, обављен је у недељу, 26. нов. свечани чин освећења храма, који су честити Сечујци и споља и изнутра сходно материјалном стању општине, лепо и укусно обновили. Исти је храм један од старијих наших храмова. Сазидан је после великог пожара, у евангелију Сечујском патријархом Арсенијем IV. своје ручно забележеног, (којом је приликом Чарнојевићева црква изгорела), још год. 1743., под „ексархом“ Симоном, који је тада у Сечујској резиденцији становао. Према томе са освећењем слављена је заједно и стотопедесетогодишњица храма. Освећење је свршено по правилу са бденијем у суботу, водосвећењем и крсним оиходом око цркве у недељу. Обавио га је саизволењем и благословом Њ. Свето-

сти преузвишеног господина патријарха Георгија, преч. г. прота мохачки Гавра Бољарић, уз асистенцију свога капелана јером. о Лаврентија Томића и месног пароха Димитрија Јанковића. На торжествено одслуженој св. литургији, за време причасног, изговорио је г. прота многобројно присутном побожном народу поуке и сазидања пуно слово, у коме му је на срце ставио дужности према цркви. — Да Бог да од успеха била реч његова! — Не могу да овде не споменем радосну појаву како се у Барањи, и поред спротиње наше, једна за другом црква оправља, тако, да се може рећи, е је осим 2—3 свака црква лепо и светињи достојно оправљена и нужним утварима чино снабдевена, Лепа та појава служи нам на утеху, јер се из ње види, да су Срби Барањци свесни свога православља, и односно да имају, као што ваља, будиоце религиозне свести, у којој ако нам свуда, ал' понаособ овде у Барањи лежи једини могући спас.

Д. Ј.

(Духовни концерат). Панчевачко српско црквено певачко друштво приређује 3. (15.) дец. о. г. девети „Духовни концерат“ у дворани св. Савеког дома.

(† Марија Вукичевићка.) 24. новембра о. г. умрла је у Београду позната певачица, „славуј наше црквене песме“, гђа Марија Вукичевићка, а 26. новембра сарањена је уз многобројно саучешће Београђана. На опелу у саборној цркви изволио је начелствовати високопреосвећени г. Митрополит *Михаило*. Покојница је певала овога лета и у карловачкој саборној цркви и на концерту црквене певачке дружине „Корнелија Станковића“. Ко ју је чуо певати, тај ју заборавити неће, а увек ће јој припомену имена зажелити: вечни покој и рајска насеља. Бог да је прости!

ОГЛАСИ.

Бр. ЕК. 283. ex 1895.

216 1—3

Е Д И К Т.

Позивље се Марија Теслића, жена Симе Теслића, жена Симе Теслића, к. бр. 42. из Острвице, политичке општине Осик, котара госпићког, жупаније личко-крбавске, да се у року од шест месеци, рачунајући од првог штампања овога Едикта у новинама, потписаној Епархијској Конзисторији, било главом, било писмом, пријави, — јер иначе ће се бракоразводна парница, коју је против ње законити јој сузруг Симо подигао, и без ње наставити.

Из сједнице Епархијске Конзисторије држање у Плашком, 16. (28.) новембра 1895.

Епархијска Конзисторија
горњо-карловачка.

ОГЛАС ДРАЖБЕ. 211 3—3

Управа ман. Гргетега издаваће путем јавне дражбе дана 28. децембра 1895. (9. јануара 1896.) Понашу и Риболов у својој на Дунаву лежећој Ади Козјак на три године под закуп.

Сваки онај који дражби приступити жели, има 10% од извикане цене у име вадима положити. Ближи услови могу се увек код управе видети.

Дражба ће се обавити у 10 сати пре подне.

Управа ман. Гргетега.

Ad бр. К. 1739/526. ex 1895.

209 3—3

СТЕЧАЈ.

Тражи се лични помоћник пароху у Добановцима. Парохија II. разреда.

Са овим местом склопана су берива у смислу § 20. I. Б. прев. кр. отписа од 10. августа 1868. године.

Компетенти имају своје ваљано устројене молбенице путем својим до 15./27. децембра 1895. овамо поднети.

Из седнице арх. конзисторије држане у Карловци 14./26. новембра 1895.

Архиђеџезална конзисторија.

Ad бр. К. 1092./998 ex 1895.

212 2—3

СТЕЧАЈ.

На уопостављено место ђакона у Мокрину. Берива су: 200 фор. а. вр. годишње у готовом новцу и уживање т. зв. ђаконске сесије у Мокрину.

Компетенти имају своје прописно ипстурисане молбенице путем својих претпостављених власти до 18./30. децембра 1895. потписаној конзисторији поднети.

Из седнице епарх. конзисторије држане у Темшвару 14./26. новембра 1895.

Епархијска конзисторија тамшварска.

С. О. 4644. ex 1895.

214 2—3

СТЕЧАЈ.

Код пар. цркв. тајништва, као пероводнога оделења срп. прав. нар. цркв. саборскога одбора, упражњено је место *другога белжника* као помоћника народно-црквенога тајника, услед чега се ради попуњења тога места овим расписује стечај.

Годишња плата јесте 900 фор. а. вр. и 150 ф. а. вр. у име станарине, а изабрани ће се поставити за сада у привременом својству.

Ко жели ово место задобити треба да поднесе своју молбеницу *саборском одбору у Карловцима до 10 (22.) децембра 1895. год.* а ваљану потребним исправама да ипстурисира и некаже своје правничко оспособљење (бар ансолуторијумом) и вештину у састављању списа нарочито на српском и мађарском, а уз то и на немачком језику.

У Карловцима, 18. (30.) новембра 1895. год.

Георгије
Патријарх.

Ad К. 1333/533. ex 1895.

210 3 3

СТЕЧАЈ.

На упражњено парох. место VI. класе у Вишићу расписује се стечај.

Компетенти имају своје ваљано устројене молбенице путем својим до 15./27. децембра 1895. овамо поднети.

Из седнице арх. конзисторије, држане у Карловци 14./26. новембра 1895.

Архиђеџезална конзисторија.

СТЕЧАЈ. 215 1 3

Расписује се стечај, са роком до 1./13. јануара 1896. год. на два оставком упражњена учитељска места, на српској основ. вероиспов. школи у Силбашу (Бачка).

У смислу решења и одобрења слав. епарх. школског одбора бачког од 21. марта (2. априла) 1895. бр. III. О. 34, плата је учитељска: 300 фор. и 40 фор. за држање пофторне школе; 5 ланаца (а 2000□) и 1583□^о добре ораће земље; 5·5 мерова жита или накпада за жито у готовом новцу по 10 годишњој просечној цени; 30 тврдых дрва; стан од 3 собе, кухиње, коморе, подрумима, штале са шупом односно покривеним улазом; врт какови и колики се у школском дворишту налази без сваког даљег права на накнаду било у новцу или земљишту. Један од господи учитеље кога црквена општина изабере биће, уз награду од 40 фор., црквено општински перовођа и рачуновођа. Од укуна где позван буде добија 1 фор. на укупе дужни су г. учитељи споразумно на изменце ићи. Државну порезу и половину еквивалента плаћају господа учитељи. За економску 1895./96. годину примаће госпд. учитељи за земљу накнаду у готовом рачунајући по 32 фор. ланац.

Поред школском уредбом од 1872. године одређених дужности учитељи су обвезани редовно у недељне и празничне дане на вечерњу, јутрењу и литургији у св. храму појати и децу у црквеном појању тачно и ревностно поучавати. За време св. четрдесетнице дужност је госпде учитеља на вечерњу и јутрењу службу сваки дан наизменце, држећи сваки своју седмицу, у цркву редовно долазити и појати, а средом и петком скупа са ученицима оба учитеља преждо-освећеној литургији присуствовати.

Добро ипстурисане молбенице ваља у отвореном року на потписаног председника управити.

Из седнице мест. школ. Одбора држане у Силбашу 19. новембра (1. децем.) 1895. године.

За перовођу:

Вук Јеличин
шк. старатељ.

Тодор В. Поповић
претс. м. шк. одбора.

СТЕЧАЈ

213 2—3

На основу „Школске уредбе“ од 1872. год. §. 36. и 37. и решења Високог Митрополитског Школског Савета од 6. (18.) фебруара 1895. г. бр Ш. С. 23 — ех 1895. и упутства сл. енарх. школ. одбора бачког од 16. (28.) новембра бр. Ш. О. 1429 — ех 1895 овим се расписује стечај за учитељицу на срп. правосл. вероисповедној основној женској школи у Бачком-Мартоношу.

Плата је следећа :

210 фор. у готовом новцу, месечно унапред из благјане месне политичне општине.

16 ланаца ораће земље по 2200 □° на коју политична општина порез и еквивалент плаћа.

36 фор. у име 2 хвата тврдих дрва.

30 фор. у име 300 снопова треке.

70 фор. у име станарине.

Ове све пристојбе прима из политичне општине

40 фор. за држање пофторне школе и половину земљишта учитељске бапите. Ово прима од црквене општине.

Изабрана учитељица дужна је осим законом одређених школских предмета, учити женску

децу ручном раду и православном црквеном појању: са ученицима на сва недељна и празнична, као и на пређеосвећеним богослужењима учествовати Пофторну школу на основу одређења школске уредбе држати.

Уз молбеницу треба приложити: крштено писмо сведоцбу о учитељској способности, добивену из приправничког завода сомборског, оспособљење из мађарског језика, као и сведоцбу оне општине у којој је деловала, ако је учитељица била.

Рок овог стечаја траје до дана св. Јована Крститеља 1896. год.

Молбенице са потребним сведоцбама и билеговином имају се слати потписаном председнику овогместног „школског одбора“

Како на овом месту за сада постоји привремена учитељица, те по томе која буде изабрана наступа звање почетком идуће школске године.

Из редовне седнице школског одбора срп. правосл. цркв. школ. општине у Бачком-Мартоношу, одржане дана 20. новембра 1895. год.

Тоша Петаковић

перовођа.

Младен Јосић

парох и председник месног школског одбора.

ЛИВНИЦА ЗВОНА И МЕТАЛА АНТОНА НОВОТНИЈА У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не цукну.

Особито препоручујем од мене изнађена и много пута одликована

патентирана са отвореним одушкама провиђена звона, која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако, да се овако једно патентирано звоно од 200 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 260 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. — Звона у тежини од 300 килогр. на ниже има увек готових на стоваришту.

28 17-26

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5, фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Нарловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима.